

ven og varemærkeloven - bygger på en såkaldt enretskonstruktion, hvorefter retten til at anvende de beskyttede fænomener i kommerciel sammenhæng forbeholdes en enkelt nærmere angiven fysisk eller juridisk person. Krænkelser af immaterialrettigheder foreligger, hvor andre end rettighedshaveren på ulovlig måde anvender det beskyttede fænomen uden rettighedshaverens accept. Overtrædelse af immaterialretslovene kan bl.a. medføre straf. De strafferetlige sanktioner og straffeprocessuelle foranstaltninger som f.eks. ransagning er ikke omfattet af direktivet og omtales derfor ikke nærmere i det følgende. Rettighedshaveren har tillige mulighed for civilretligt at forfølge krænkelser. I denne forbindelse er bl.a. muligheden for nedlæggelse af fagedforbud ofte relevant. Rettighedshaveren kan desuden rejse krav om f.eks. erstatning og godtgørelse. Med henblik på at imødegå de særlige bevisproblemer på dette område indeholder retsplejeloven særlige regler om bevissikringsundersøgelser i relation til immaterialretskrænkelser mv.

Direktivets indhold er omtalt i punkt 2 nedenfor. Direktivet skal være gennemført i national ret senest den 29. april 2006.

Gennemførelsen af retshåndhævelsesdirektivet indebærer endvidere ændringer i en række immaterialretlige love. Der henvises herom til det lovforslag om ændring af patentloven og ophavsretsloven mv., som samtidig med dette lovforslag er fremsat af økonomi- og erhvervsministeren.

2. Direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder

Retshåndhævelsesdirektivet er vedtaget med hjemmel i artikel 95 i Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab og har til formål at tilnærme medlemsstaternes lovgivning vedrørende håndhævelse af immaterialrettigheder med henblik på at sikre et højt, ækvivalent og ensartet beskyttelsesniveau i nationale bestemmelser, der vedrører det indre markeds oprettelse og funktion.

Direktivet sikrer bl.a. indehaveren af immaterialrettigheder adgang til en række civilretlige foranstaltninger mv. med henblik på at håndhæve disse rettigheder. Derimod berører direktivet ikke medlemsstaternes bestemmelser om strafferetlige procedurer og sanktioner i forbindelse med immaterialretskrænkelser.

Direktivet supplerer TRIPS-aftalen (Agreement on Trade-Related Intellectual Property Rights), som er bindende for såvel Fællesskabet som alle medlemsstater. Danmark har ved bekendtgørelse nr. 71 af 8. juni 1995 ratificeret overenskomsten om oprettelsen af

Verdenshandelsorganisationen (WTO) og det til overenskomsten knyttede aftalekompleks, herunder TRIPS-aftalen, til ikrafttræden den 1. januar 1995. Det overordnede formål med TRIPS-aftalen er at effektivisere den globale beskyttelse af immaterialrettigheder. Til opfyldelse af dette mål indeholder aftalen dels krav til indholdet af den materielle nationale lovgivning, dels en række krav til medlemsstaternes håndhævelse af rettighederne.

Som nævnt ovenfor under pkt. 1 omfatter dette lovforslag alene de lovændringer, som er nødvendige på Justitsministeriets område ved gennemførelsen af direktivet. Gennemgangen af direktivets bestemmelser nedenfor er koncentreret om de bestemmelser, der er relevante i denne sammenhæng.

Direktivet vedrører ifølge *artikel 1* de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er nødvendige for at sikre håndhævelsen af immaterialrettigheder, herunder industrielle ejendomsrettigheder.

Direktivet finder efter *artikel 2* anvendelse på enhver krænkelse af immaterialrettigheder som fastsat efter fællesskabsretten eller national ret. Direktivet er ifølge ordlyden af artikel 2, stk. 1, et minimumsdirektiv i forhold til beskyttelsen af rettighedshavere, og medlemsstaterne kan derfor i national lovgivning fastsætte og opretholde regler, der giver rettighedshaveren en bedre retsstilling end den, der følger af direktivet.

Artikel 3 fastslår, at medlemsstaterne fastsætter de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er nødvendige for at sikre håndhævelsen af de immaterialrettigheder, der er omfattet af direktivet. Foranstaltningerne, procedurerne og retsmidlerne skal være fair og rimelige, ikke unødigt komplicerede eller udgiftskrævende og må ikke indebære urimelige frister eller medføre ugrundede forsinkelser. De skal ligeledes være effektive, stå i et rimeligt forhold til retsmidlerne og være afskrækkende, og de skal anvendes på en sådan måde, at der ikke opstår hindringer for lovlig samhandel, og at der ydes garanti mod misbrug af dem.

Artikel 4 fastsætter, hvilke personer der er berettiget til at anmode om anvendelse af foranstaltninger, procedurer og retsmidler i henhold til direktivet. Ifølge bestemmelsen gælder dette ikke alene indehavere af immaterialrettigheder i henhold til den relevante lovgivning, men også licenshavere mv., visse organisationer til kollektiv forvaltning af immaterialrettigheder og visse faglige interesseorganisationer, der er berettiget til at repræsentere indehaverne, alt i det omfang det er muligt efter og i overensstemmelse med national ret, jf. artikel 4, litra a-d.